

BOŽIA PEČAŤ A ZNAMENIE ŠELMY (I.)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Zj 14,12; Ef 2,8–10; Mat 27,45–50; Zj 13,15–17; Zj 14,4; Luk 5,18–26

ÚVODNÝ TEXT

²A videl som iného anjela, ktorý vystupoval od východu slnka a mal pečať živého Boha. Mohutným hlasom zavolať na štyroch anjelov, ktorí dostali moc škodiť zemi a moru: ³„Neškodte zemi, ani moru, ani stromom, kým neoznačíme pečaťou na čelách sluhov nášho Boha.“ (Zj 7,2.3)

Keď študujeme udalosti času konca v súvislosti so znamením šelmy, jedným z rozhodujúcich bodov, s ktorým sa stretieme, je rozdiel medzi konaním Boha a konaním nepriateľa duší.

Hovorili sme už o tom, že hlavné témy veľkého sporu medzi Kristom a satanom sa týkajú lojality, autority a uctievania. Proroctvá charakterizujúce moc šelmy v Zjavení 13, malého rohu u Daniela 7 a „syna zatratenia“ v 2. Tesaloničanom 2 hovoria o mocnostiach, ktoré si uzurpujú Božiu autoritu, vyžadujú oddanosť a zavádzajú falošný systém uctievania. Využívajú pri tom silu, nátlak a niekedy aj systém úplatkov a odmien – to všetko s cieľom vynútiť si uctievanie.

Naproti tomu stojí láska, ktorá je veľkou motivačnou silou Božieho kráľovstva. Namiesto uctievania šelmy nachádza Boží ľud najväčšiu radosť a najväčšie potešenie v uctievaní Boha. Veriaci sú oddaní Bohu, pretože vedia, aká obrovská je Jeho láska a čo všetko bol ochotný podstúpiť pre svoj ľud. Jediné, čo nám v turbulentnom čase konca zabráni prijať znamenie šelmy, je taká hlboká láska k Ježišovi, že nás nič neprinúti vzdať sa jej.

V tejto lekcii sa budeme venovať práve otázke vernosti.

OSNOVA LEKCIE

Táto lekcia vychádza z opisu verných Božích detí v čase konca, o ktorých tretí anjel hovorí ako o tých, čo vytrvalo zachovávajú Božie prikázania a Ježišovu vieru. Zameriame sa na to, čo to vlastne znamená a prečo to je v závere dejín také dôležité.

- Zj 14,12: Verní vytrvalo zachovávajú Božie prikázania a Ježišovu vieru (nedeľa)
- Mat 27,45–50: Ako vyzerala Ježišova viera? (pondelok)
- Zj 13,15–17: Tlak na verných v čase konca (utorok)
- Zj 14,4: Verní nasledujú Baránka (streda)
- Zj 13,4.5: Nutnosť voľby, komu budeme slúžiť (štvrtok)

NEOCHVEJNÁ VYTRVALOSŤ

V tomto je trpezlivosť svätých, ktorí zachovávajú Božie prikázania a vieru Ježiša. (Zj 14,12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ako sme videli v Zjavení 14,7, Boh volá všetkých ľudí, aby uctievali Stvoriteľa. Toto je poslanstvo prvého anjela. V Zjavení 14,8 Boh varuje ľudí pred „Babylonom“, falošným náboženským systémom, ktorého korene siahajú až do starovekého Babylona. Toto je poslanstvo druhého anjela.

V Zjavení 14,9,10 tretí anjel varuje pred uctievaním šelmy. Mohutným hlasom volá: „Ak sa niekto bude klaňať šelme a jej obrazu a prijme znak na svoje čelo alebo na ruku, aj ten bude piť z vína Božieho hnevu, nezriedeného...“

O akých dvoch vlastnostiach Božieho ľudu v čase konca sa hovorí v úvodnom texte (Zj 14,12)? Prečo sú obe dôležité?

Grécke slovo pre „trpezlivosť“ je *hypomoné* a jeho doslovný preklad by mohol znieť „neochvejná vytrvalosť“. V čase konca bude mať Boh ľudí, ktorí Mu budú prejavovať oddanosť napriek odporu a prudkému prenasledovaniu. Prostredníctvom Jeho milosti stoja s nezlomnou vytrvalosťou a žijú život zameraný na Boha, naplnený milosťou a poslušnosťou.

Uctievanie Stvoriteľa (Zj 14,7) je v priamom protiklade k uctievaniu šelmy (Zj 14,9) a nachádza svoje vyjadrenie u ľudí, ktorí zachovávajú Božie prikázania a majú vieru v Ježiša (Zj 14,12). Tento posledný konflikt o vernosť Kristovi alebo vernosť šelme sa točí okolo uctievania. Aj preto bude centrom tohto veľkého sporu medzi dobrom a zlom otázka soboty, ako symbolu uctievania jediného a pravého Boha.

Prečítaj si texty Rim 8,1–4; Ef 2,8–10 a Kol 1,29. Čo nás tieto pasáže učia o výsledku života naplneného a vedeného vierou?

Keď žijeme vo viere, dostávame Jeho milosť a naše životy sa menia. Oddaní nasledovníci Spasiteľa nebudú mať len „vieru v Ježiša“, ale budú mať aj „Ježišovu vieru“. Ježišovi nasledovníci budú mať vieru podobnú tej Jeho. Aj preto zostanú Bohu verní až do smrti, ako to urobil Ježiš.

APLIKÁCIA

- **Nakoľko si Bohu verní v maličkostiach? Ako naša vernosť v malých veciach v čase relatívneho pokoja môže predznamenať našu vernosť v čase krízy? (Pozri Luk 16,10.)**

KOZMICKÝ ZÁPAS

⁴⁵Od šiestej hodiny nastala tma po celej zemi, až do deviatej hodiny. ⁴⁶Okolo deviatej hodiny zvolal Ježiš mocným hlasom: „Éli, Éli, lema sabachthani?“ čo znamená: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ ⁴⁷Keď to počuli niektorí z tých, čo tam stáli, povedali: „Ten volá Eliáša.“ ⁴⁸Jeden z nich hneď odbehol a vzal špongiu, naplnil ju octom, nastokol na trstinu a dával mu piť. ⁴⁹Ale ostatní hovorili: „Nechaj to, nech vidíme, či ho Eliáš príde zachrániť.“ ⁵⁰Ale Ježiš znova zvolal mocným hlasom a vypustil ducha. (Mat 27,45–50)

Čo nás úvodný text (Mat 27,45–50) učí o podstate utrpenia, ktoré Ježiš zažil na kríži? Naozaj sa stalo, že Boh opustil Ježiša v tej najťažšej chvíli? Ako nám táto scéna pomáha pochopiť, čo znamená mať „Ježišovú vieru“?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Ježiš visiaci na kríži, zahalený temnotou, nesúci vinu, hanbu a odsúdenie za hriechy sveta, a neschopný vnímať prítomnosť svojho milujúceho Otca, závisel od vzťahu, ktorý mal s Otcom počas svojho života. To znamená, že životom úplnej závislosti od Otca, dokonca aj v dobrých časoch, sa Ježiš postupne pripravoval na svoju najťažšiu skúšku na golgotskom kríži. Spasiteľ svojmu Otcovi dôveroval, aj keď všetky okolnosti ho vyzývali, aby pochyboval. Ježiš sa nevzdal, aj keď sa cítil Bohom úplne opustený.

„V strašnej temnote, zdanlivo opustený Bohom, vypil Kristus do dna kalich ľudskej biedy. V tých strašných hodinách sa spoliehal na dôkazy doterajšej Otcovej lásky. Poznal povahu svojho Otca, chápal jeho spravodlivosť, milosrdenstvo i nesmiernu lásku. Neochvejne veril v toho, ktorého vždy rád poslúchal. Keď sa tak odovzdane zveril Bohu, pomínul sa aj pocit straty Otcovej priazne. Kristus zvíťazil vierou.“ (DA 756; CL 492)

Ježišova viera je taká hlboká, neobmedzená a odhodlaná, že ňou nemôžu otriasť ani démoni v celom vesmíre, ani všetky skúšky na zemi. Je to viera, ktorá dôveruje, keď nevidí, verí, keď nemôže rozumieť, pevne sa drží, aj keď je len málo, čoho sa ešte dá držať. Takáto „Ježišova viera“ je sama osebe darom, ktorý dostávame prostredníctvom viery. Takáto viera nás preniesie cez ďalšie krízy. „Ježišova viera“ prebýva v našich srdciach a umožňuje nám uctievať Krista ako Vojvodu našej viery, a pomôže nám neochvejne vytrvať, keď sa bude od každého vynuovať prijatie znaku šelmy, ako o tom hovorí kniha Zjavenie.

Takáto viera sa však nezjaví z ničoho nič. Boží ľud sa učí žiť vierou teraz, deň čo deň. V dobrých časoch, keď Boha môžeme takmer nahmatať, ale aj v zlých časoch, keď sa Boh zdá byť nekonečne vzdialený a nepochopiteľný. „Spravodlivý z viery bude žiť.“ (Gal 3,11; pozri tiež Hab 2,4) Čas na prípravu je teraz. Každá dnešná skúška, ak v nej vytrváme vo viere, môže priniesť v našom živote vzácne ovocie.

- Zamysli sa nad časom, keď sa ti zdalo, že život sa ti rúca a jediné, čo ti ešte zostalo, bola tvoja viera. Ako si to všetko zvládol? Čo si sa naučili? Čo z tvojej skúsenosti môže pomôcť ostatným, ktorí prechádzajú niečím podobným?

APLIKÁCIA

ŽNEME, ČO SME ZASIALI

¹⁵Dostala moc dať ducha do obrazu šelmy, aby tak obraz šelmy aj hovoril, aj pôsobil, aby boli zabití všetci, čo sa nebudú klaňať obrazu šelmy. ¹⁶A pôsobí, že všetci – malí i veľkí, bohatí i chudobní, slobodní i otroci – dostanú znak na pravú ruku alebo na čelo, ¹⁷aby nemohol kupovať ani predávať nikto, kto nemá ako znak meno šelmy alebo číslo jej mena. (Zj 13,15–17)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Proroctvo o znamení šelmy hovorí o náboženskej neznášanlivosti, ekonomickom bojkote, prenasledovaní a nakoniec o rozsudku smrti. Prekvapivo je to zároveň aj posolstvo povzbudenia. Dokonca aj v najhorších časoch bude Boh podporovať svoj ľud, teda tých, čo „zachovávajú Božie prikázania a vieru Ježiša“ (Zj 14,12). A medzi tieto prikázania patrí, samozrejme, aj štvrté – sobota ako siedmy deň.

Proroctvo o znamení šelmy v Zjavení 13 nám hovorí o nespútanom prejave zla a úplnom vyvrcholení satanovej vojny proti Bohu. Jeho prvou stratégiou v tomto ťažení sú klam, podvod a konšpirácia. Zjavenie 13 hovorí o čase v budúcnosti, keď bude diabol pôsobiť prostredníctvom pozemskej nábožensko-politickej moci, nazývanej šelma, a uchýli sa k násiliu.

Samozrejme, náboženské prenasledovanie nie je nič nové. Bolo tu odkedy Kain zabil Ábela, pretože sa mu nepozdával bratov spôsob uctievania Boha (pozri 1 Moj 4,1–8). Ježiš varoval, že podobné prenasledovanie postihne veriacich nielen v prvom storočí, ale aj v nasledujúcich obdobiach: „Prichádza hodina, keď sa každý, kto vás zabije, bude nazdávať, že tým koná službu Bohu.“ (Ján 16,2; pozri tiež Mat 10,22 a 1Pet 4,12)

Proroctvo o znamení šelmy hovorí o poslednom článku reťazca tohto bezbožného snaženia. Ako prenasledovania v minulosti, aj na konci času sa šelma bude usilovať prinútiť každého, aby sa podriadil určitému systému viery a vyžadovanému systému uctievania.

Uvažuj o úvodnom texte (Zj 13,15–17). Čomu bude čeliť Boží ľud v čase záverečnej krízy?

Proroctvo hovorí, že prenasledovanie sa začne ekonomickými sankciami – nemôže „kupovať ani predávať nikto, kto nemá ako znak meno šelmy alebo číslo jej mena“. Keď k tomu príde, veľké množstvo ľudí kapituluje. Každý, kto sa odmietne podriaďiť, bude nakoniec čeliť odsúdeniu na smrť.

Verní kresťania sú neustále vystavení diablovým útokom. Postupne, zdanlivo nevinne a nenápadne, sa ich diabol krok po kroku snaží priviesť k rôznym kompromisom. Keď sa napokon dostanú do záverečnej skúšky, budú slabí a mnohí z nich v nej podľahnú a prijmú znamenie šelmy. Len Božia láska ku každému človeku nás môže posilniť a ochrániť v ťažkých časoch, ktoré sú pred nami.

APLIKÁCIA

- Prečítaj si Gal 6,7–9. Aký princíp vysvetľuje tento text? Hoci kontext týchto veršov nehovorí o udalostiach konca, zásada, o ktorej píše apoštol Pavol, je dôležitá pre každého z nás aj v súvislosti so znamením šelmy a našou vernosťou v posledných dňoch pozemských dejín.

TÍ, KTORÍ NASLEDUJÚ BARÁNKA

¹Videl som vystupovať z mora šelmu. Mala desať rohov a sedem hláv, na rohoch desať diadémov a na hlavách rúhavé mená. ²Šelma, ktorú som videl, podobala sa leopardovi; nohy mala ako medveď a jej tlama bola ako tlama leva. Drak jej dal svoju silu, svoj trón i svoju veľkú moc. ³Jednu z hláv mala akoby dobitú na smrť, ale jej smrteľná rana sa zahojila. Celá zem sa s obdivom obzerala za šelmou. (Zj 13,1–3)

To sú tí, čo sa nepoškvrnili so ženami, lebo sú panici. Tí nasledujú Baránka, kamkoľvek ide. Tí boli vykúpení spomedzi ľudí ako prvotina Bohu a Baránkovi. (Zj 14,4)

Uvažuj o veršoch Zj 13,1.2. Odkiaľ pochádza šelma a kto dáva šelme svoju autoritu?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prvá šelma zo Zjavenia 13 dostáva svoju silu, sídlo a veľkú autoritu od draka. Texty Zj 12,9 a Zj 20,2 identifikujú draka ako satana. Satan je prefikovaný nepriateľ a pôsobí prostredníctvom pozemských mocností. Verše Zj 12,3–5 hovoria, že tento „drak“ – diabol – sa pokúsil zničiť „dieťa“ hneď, ako sa narodilo. Toto „dieťa“ bolo neskôr „uchvátené k Bohu a k jeho trónu“. To sa, samozrejme, vzťahuje na Krista. Satan chcel zničiť dieťa, Krista, a pôsobil vtedy prostredníctvom Herodesa a cisárskeho Ríma. Na konci Ježišovho života rímsky miestodržiteľ Pilát odsúdil Krista na smrť, rímsky kat ho pribil na krutý kríž, rímsky vojak ho prebodol kopijou a rímski vojaci strážili jeho hrob. Podľa Zj 13,2 dal satan, pôsobiaci cez pohanský Rím, „svoju silu, svoj trón i svoju veľkú moc“ vznikajúcej veľmoci označenej ako šelma.

„Hoci drak v prvom rade predstavuje satana, v odvodenom zmysle predstavuje Rímsku ríšu... Moc, ktorá nasleduje po Rímskej ríši a ktorá dostala od draka jeho silu, jeho trón a jeho veľkú autoritu, je jednoznačne pápežský Rím.“ (7BC 817) Historik A. C. Flick vysvetľuje, že „z trosiek politického Ríma povstalo veľké impérium v gigantickej forme rímskej cirkvi.“ (FLICK, A. C., *The Rise of the Medieval Church*. 1900, p. 150, ako je citované v 7BC 817.)

Uvažuj o textoch Zj 13,3 a Zj 14,4. Aký kontrast vidíš v týchto veršoch?

Na rozdiel od „celej zeme“, ktorá nasleduje šelmu, Boh bude mať ľud, ktorý „nasleduje Baránka“. Ako vždy, budú tu dve strany. Jedna bude proti Ježišovi a druhá za Ježiša. Nebude žiadna „zlatá stredná cesta“, žiadna neutrálna pozícia. Nepostaviť sa rozhodne na Ježišovu stranu znamená podriaďiť sa druhej strane, či už to človek robí vedome alebo nie.

- „Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Kto však vytrvá až do konca, bude spasený.“ (Mat 10,22) Si pripravený vytrvať až do konca? Z čoho pramení tvoja istota?

APLIKÁCIA

JEŽIŠ: NÁŠ JEDINÝ SPROSTREDKOVATEĽ

4Klaňali sa drakovi, že dal vládu šelme, a klaňali sa aj šelme, hovorili: „Kto je podobný šelme a kto môže proti nej bojovať?“ **5**Dostala ústa, aby hovorila veľké veci a rúhania a mala moc pôsobiť štyridsaťdva mesiacov. (Zj 13,4,5)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o úvodnom texte (Zj 13,4,5). Aké poznávacie znaky moci, ktorú predstavuje šelma, objavujeme v týchto veršoch?

Šelma zo Zjavenia je odpadlícka náboženská mocnosť, ktorá vychádza z pohanského Ríma a stáva sa celosvetovou mocou vyžadujúcou uctievanie. Podľa Zj 13,5 je to moc, ktorá sa rúha. V Novej zmluve sa za rúhanie považuje nárokovanie si výsad, ktoré náležia len Bohu.

Prečítaj si texty Luk 5,18–26 a Ján 10,33. O akých dvoch aspektoch rúhania hovoria tieto verše?

Náboženský vodcovia obvinili Ježiša z rúhania. V Ježišovom prípade boli obviňovania nespravodlivé, pretože mal všetky Božie právomoci a výsady – vrátane práva odpúšťať hriechy. Ježiš bol totiž Boh. Alebo ako to vyjadril: „Ježiš mu povedal: „Filip, toľký čas som s vami a nespoznal si ma? Kto videl mňa, videl aj Otca. Ako to, že teraz hovoríš: „Ukáž nám Otca!?““ (Ján 14,9).

Vo verši 1Tim 2,5 sa dozvedáme, že medzi Bohom a človekom je jeden Prostredník, človek Ježiš Kristus. Naproti tomu rímska cirkev učí, že kňaz je prostredníkom medzi Bohom a hriešnym človekom. Keďže však samotný kňaz je hriešny človek, nemôže byť naším prostredníkom, pretože sám potrebuje prostredníka. Rúhanie je tiež definované ako tvrdenie akéhokoľvek človeka, že je Bohom alebo že stojí na mieste Boha. Uvedme aspoň dve vyhlásenia z autoritatívnych zdrojov rímskej cirkvi:

„Pápež má takú veľkú dôstojnosť a je taký vznešený, že nie je obyčajným človekom... je akoby Bohom na zemi.“ (FERRARIS, Lucius, „Papa“, článok 2 v jeho *Prompta Bibliotheca* (1763), zv. 6, s. 25–29.)

Pápež Lev XIII sa chválil: „My [pápeži] máme na tejto zemi miesto Všemohúceho Boha.“ (*Veľká encyklika pápeža Leva XIII.* New York: Benziger, 1903, s. 193.) Tieto tvrdenia vyznejú ešte závažnejšie, keď pochopíme, že predpona „anti“ (napríklad v slove antikrist) neznamená len „proti“, ale aj „namiesto“. Antikrist je teda nielen ten, kto bojuje proti Kristovi, ale aj ten, kto sa stavia na Kristovo miesto, v tomto prípade do pozície sprostredkovateľa odpustenia a milosti. Áno, aj toto je rúhanie!

APLIKÁCIA

- Uvažuj o nádhernom dare milosti, ktorý dostávame od Boha zdarma a prijímame ho len na základe viery. Naša spása teda nezávisí od žiadneho človeka ani od nijakej inštitúcie. Čím ťa toto poznanie napĺňa?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Satan sa od samého začiatku veľkého sporu v nebi snažil odstrániť Boží zákon. Preto sa vlastne vzbúril proti Stvoriteľovi a odvtedy, čo bol vyhnaný z neba, pokračuje vo svojom odboji na zemi. Úporne sleduje rovnaký zámer: Oklamať ľudí a zvieŕť ich k prestupovaniu Božieho zákona. Nakoniec je jedno, či svoj cieľ dosiahne tak, že ľudia odmietnu celý zákon alebo zavrhnú len jedno prikázanie. ... V snahe znehodnotiť Božie prikázania falšuje satan učenie Písma, preto tisíce veria bludom, hoci tvrdia, že veria Písmu. Dnešný veľký boj medzi pravdou a bludom je len poslednou fázou odvekého sporu o Boží zákon. Práve do tohto zápasu sme teraz zatiahnutí, a je to boj medzi ľudskými príkazmi a Božími ustanoveniami, medzi náboženstvom Písma a náboženstvom tradícií, legiend a bájok.“ (GC 582; ZTDS 391)

V celom Zjavení sú uctievanie a stvorenie nerozlučne spojené. Podstata sporu medzi dobrom a zlom a otázky týkajúce sa znamenia šelmy sa týkajú toho, či je Boh hodný uctievania.

Ako sme videli, predstava Krista ako Stvoriteľa je v samotnom centre uctievania soboty. Ježiš veľmi vážne zdôrazňuje význam dňa, ktorého je on „Pánom“ (Mat 12,8; Mar 2,28; Luk 6,5). Sobota je večnou pripomienkou našej identity. Pripomína nám, kým sme ako ľudské bytosti. Týka sa to každej ľudskej bytosti. Sobota neustále posilňuje myšlienku, že sme stvorené bytosti a že náš Stvoriteľ je hodný našej vernosti a nášho uctievania. To je dôvod, prečo diabol tak nenávidí sobotu. Sobota je jedinečné puto, ktoré nás spája s našim Stvoriteľom. Je to tiež jeden z dôvodov, prečo sobota zohrá takú zásadnú úlohu v záverečnej kríze na konci časov.

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Aké sú základné princípy nároku šelmy z mora na jej autoritu? Ako môžu byť rovnaké postoje súčasťou nášho uvažovania bez toho, aby sme si to uvedomovali?
2. Ako odpoviete tým, ktorí tvrdia, že myšlienka doslovného satana je primitívna povera, ktorú rozumne zmyšľajúci ľudia nemôžu brať vážne? Aké argumenty by ste mohli použiť ako odpoveď?